

հում — երեխան այլևս չի կարողանում միտեղ դադար նշատել, դառնում է անհանգիստ, ճիչ է առձակում, ծամածռում է երեսը, ձեռքերով շարժումներ է անում, սենեակի մէջ վազվզում է դէս ու դէն, թռչկոտում, աղաղակում և առհասարակ ամեն ահեսակ շարունակներ անում, որոնցից առաջ ազատ էր։ Նոր տպաւորութիւններից յուզուած, աշխուժացած երեխան, ըստ երևութիւն, ձգտում է այն բանին, որ կրկին և կրկին զարթեցնէ իւր մէջ այն նոր, մինչ այդ իրան անծանօթ տպաւորութիւնները, որ զգացել է հրաշալի գործիքով կատարուած փորձերից։ Նս աղմուկ ու ձայներ է որոնում, ուստի այդ նպատակով սկսում է ձեռքով պատի վրայ տպապացնել կամ կահ կարասիքներին խփել և ականջ դնելով այդ ձայներին՝ այդպիսով իւր նոր զարթող լսելիքը վարժեցնել։ Հետզհետեւ ձայներին ընտելանալու զարգացման հետ վերականգնւում է նաեւ լսողական ֆունկցիան և այն նախնական աղմկալից հոգեկան-բնախօսական հակազդեցութիւնը քիչ-քիչ մեղմանալով՝ դրա փոխարէն աւելանում է լսողութեան գործարանի ընդհանուր կենսականութիւնը։

Թարգմ. Լիլիմն Մ.-Ա.

ՎԱՆՔԻ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ

Մեր ընթերցողները կլիշեն, որ «Լումայ»-ի առաջին տարուայ առաջին համարում մի յօդուած նուիրեցինք քահանաների նիւթական ապահովութեան խընդրին», որի մէջ բազմակողմանի կերպով արծարծելով այդ հարցը, ասել էինք. —

«Չմոռանանք լիշել նաեւ մի հանգամանք, որ պահաս անպատուաբեր չէ թէ քահանայի, թէ ժողովրդի և թէ այն «ճան» պաշտաման համար, որի մեծ Տէրը խարաղանով դուրս արեց այնտեղից բոլոր հատալաճաներին և լուծալափոխներին։ Մեր խօսքը գանձանակի

շրջեցման մասին է, որի չխչեկոցը սուրբ խորհրդի ամենավեհ, ամենանուիրական մասերում, ուր ժողովրդի մրմունջները վեր պիտի ուղղուէին Ամենակալի գահոյքի առաջ, մի վայրկեանում երկնայինը երկրաւորի է փոխանակում և մշտամուռն շաղթողը դժգոհութեան մըրմունջը շրթունքին՝ ձեռքը անզգալապէս գրպանն է իջեցնում...»:

Այս տգեղ սովորութեան առաջն առնելու համար առաջարկեցինք վերացնել «Ժամոցը, որ շրջեցնում են եկեղեցիներում իւրաքանչիւր պատարագի օրերին»։ Իսկ դորան փոխարինել ի միջի այլոց լարմար էինք դատել «Իւրաքանչիւր եկեղեցու դրան պատից միայն մի մի տուփ կախել, որի արդիւնքը մտնում է ընդհանուր կենդրոնական գանձարան»:

Պէտք է ասել, որ մեր արծարծած խնդիրները, ինչքան էլ անհաճոյ էին որոշ մարդկանց, բայց և այնպէս քննութեան նիւթ էին մատակարարում մամուլին, իսկ «Ժամոց»-ի խնդիրը վաղուց արդէն սկսել էր զբաղեցնել մեր հոգևորականների մի մասին. մանաւանդ շատ հետաքրքրուած էր այդ հորցով Վանքի ա. եկեղեցու միաբանութիւնը, որի ականջին հասնում էին շարունակ ժողովրդի տրտունջները պնակների շարքով շրջեցման առթիւ:

Մի քանի միաբանական ժողովներում միաբանութիւնն այս տարի արծարծելով այդ հարցը և ի նկատի ունենալով թէ ժողովրդեան տրտունջները և թէ այն, որ մի էական խնդիր չէ ներկայացնում եկեղեցու համար՝ նորա պաշտօնեաների այս կամ այն կերպ հասոյթն ստանալը, որ վերջապէս եկեղեցում նիւթականի խառնելը հոգևորի հետ վերաւորում է ժողովրդի նուիրական զգացմունքները, վերջնականապէս համոզուեց, որ Ժա-

մանակ է վերացնել ժամոցի այն ձևը՝ ինչպէս որ նա գոյութիւն ունի ներկայումս:

Ուստի և մի արձանագրութեամբ որոշեց վերացնել վարձատրութեան այդ մաշուած ձևը, որից յաճախակի առաջացած ծանր հետևանքների վկայ ենք հանդիսացել մենք և դորան փոխարինել 1, ժամանակաւորապէս, որպէս փորձ, կնքուած տուփ կախելով եկեղեցու դռնից, պատշաճաւոր ծանուցումով, — այս ժամաւորների համար, և 2, տալով իւրաքանչիւր քահանայի ձեռքը մի մի տպագրուած անդորրատետր՝ ամեն մէկը իւր ծրխից տարեկան կամաւոր ժամոցադրամ ստանալու:

Այս կարգադրութիւնը վերաբերում է քահանաներին. իսկ ինչ վերաբերում է՝ սարկաւազների ու դպիրների գանձանակներին՝ նոցա փոխարէն եկեղեցու վարչութիւնը տնօրինեց կրկնապատկել նոցա ռոճիկները՝ կրած զրկանքի փոխարէն:

Վանքի միաբանների այս օրինակելի կարգադրութիւնը յոյս ունենանք, որ արձագանք կգտնէ և միւս եկեղեցիների պաշտօնեաների մէջ, իսկ միւս կողմից պէտք է կարծել, որ հասարակութիւնն էլ տեսնելով իւր իղձերի մարմնացումը՝ կօժանդակէ իւր հովիւներին այն ամեն բարենպատակ գործողութիւնների մէջ, որոնք հակառակ չլինելով հանդերձ Հայաստանեայց ս. եկեղեցու հոգուն՝ միւսնոյն ժամանակ նպաստում են եկեղեցու մէջ խիստ կարգապահութիւն պահպանելուն:

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

1. Բարեգործ պ. Աւետիս Բ. Ղուկասեանը «Լուսնայ»-ի 10 օրինակ նուիրում է Շուշուայ և Երևանի թեմ. Դըպրոցներին, Թիֆլ. երկաթուղու բանուորների գրադարանին,